

חשוון תשע"א

מילה

1. תינוק שנולד מהול, האם מברכים בשעת הטפת דם ברית, ואילו ברכות? ומה הדין במל ושכח לפרוע ולמחרת עשו הפריעה ולמחרת עשו הפריעה, האם יש לברך שוב הברכות?

תשובה: מצינו מחלוקת בין ב"ש לב"ה בדין תינוק שנולד מהול האם בכלל צריך להטיף לו דם ברית או לא? ב"ש – מטיפים. ב"ה – אין מטיפים. רוב ככל הראשונים פסקו שמטיפים ממנו דם ברית. לעניין הברכה כתב בעל העיטור שתינוק שנולד מהול מברכין על ההטפה, וגם למי שאומר שאין מברכים על ההטפה, בכ"ז מברכים להכניסו וכורת הברית. אמנם הרמב"ם פסק שגר שמל קודם שנתגייר, אנריגונוס ומי שנולד מהול אין מברכים על מילתם.. הראב"ד פסק שאנריגונוס מברכים על מילתו... מרן בשו"ע הכריע כדברי הרמב"ם שאין מברכים על קטן שנולד מהול. וכ"פ הש"ך וכ"מ הסכמת הפוסקים.

במל ושכח לפרוע, ניתן לדמות זאת למה שפסק הרמ"א בדין אם שכחו את הציצין המעכבין, פסק שחוזר ומברך את כל הברכות, אך אינו מבקש עליו רחמים. א"כ י"ל שגם תינוק שמל ולא פרע כדברי הגמ' כאילו לא מל, ולכן יברכו עליו את הברכות חוץ מבקשת הרחמים (ש"ך-כיוון שביקשו זאת כבר).

2. מל בשבת באיסור, האם מועילה המילה או שצריך לחזור ולהטיף דם ברית לאחר השבת? ומה הדין בתינוק שנולד מהול והטיפו דם ברית בשבת, האם צריך להטיף שוב דם ברית לאחר השבת?

תשובה: בפת"ש הביא בשם רעק"א שהתלבט בדין זה. האם נאמר אי עביד לא מהני וזה כיאלו נחתך העור מעצמו או שגוי חתכו, ולכן כביכול לא עשה כאן שום מצווה ולכן נצטרך להצריכו לחזור ולהטיף דם ברית. או אולי יש לדמות זאת לדין שוחט בשבת, ששחיטתו עלתה וכן אצלנו כיוון שעשה מצווה

אולי י"ל עוד בדין זה. איתא בגמ' במגילה אין מלין ואין טובלין ואין קוראים את המגילה עד שתנף החמה, ואם עשה משעלה עמוד השחר יצא. מכאן הבין הב"י שאם מל בלילה לא יצא ידי ח, א"כ מדוע חכמים לא הזכירו דין זה? וכתב לתרץ שאולי סומכים על דברי הרא"ש שמל בתוך 8 יצא ידי חובתו.

ברמ"א פסק שמל בתוך 8 יצא ידי חובתו. ואינו צריך לחזור ולהטיף. וכ"פ בילקו"י. לכן ניתן לדמות דין זה למל בשבת באיסור, שאין צורך לחזור ולהטיף כיוון שמלו אותו.

לעניין ההטפה צריך לזכור שתינוק שנולד מהול, יוצא דופן וכו' נימול בשמיני אך אינו דוחה את השבת

מאידך מהגמ' בע"ז למדנו לפי רב ורב יוחנן שאין לגוי למול. ונחלקו הרמב"ם והסמ"ג בדין מה יעשו אם גוי מל? הרמב"ם פסק שעלתה המילה ואין מה לעשות. והסמ"ג פסק שצריך לחזור ולהטיף.. הב"י הבין שאולי אין מחלוקת ביניהם וגם הרמב"ם יודה שצריך לחזור ולהטיף. בשו"ע סתם שאין צריך למול והרמ"א הוסיף שצריך להטיף דם וכן עיקר.

3. ז"ל השו"ע: "אבי הבן עומד על המוהל להודיעו שהוא שלוחו" מה הטעם שכתב הטור לדין זה? והאם זה מעכב בקיום המצווה?

תשובה: טעם הדבר הוא כמו בקורבנות שלא מצינו שאדם אינו עומד על קורבנו ליד הכהן להודיעו שהוא שלוחו. נ"ל שאין זה לעיכוב. מכיוון שאם האבא אינו נמצא אין זה אומר שלא ימולו את הבן.

4. האם מלים בשבת: א. ממזר. ב. ישראל שנולד לו בן מעובדת כוכבים ורוצה לגיירו. ג. לא ידעו מתי נולד ובא עד אחד והעיד שנולד בשבת. ד. ישראל מומר שנולד לו בן מישראלית מומרת.

תשובה: א. ממזר למרות שבא מטיפה סרוחה מלין אותו בשבת, רק שאין מבקשים עליו רחמים ובפת"ש הובא שמלין אותו אף בשבת

ב. "כי יסיר את בנך מאחרי" ודרשו בנך מישראלית קרוי בנך ולא בנך מגויה. ומכאן פסק מרן שבן הנולד לו מגויה אסור לו למולו בשבת.

ג. קי"ל דעד אחד נאמן באיסורין. וכן האישה נאמנת לומר ששמעה אותו יוצא ולכן נראה לסמוך על אותו עד. ומה יועיל לו להעיד שנולד בשבת?

ד. כתב העיטור שישראל מומר שנולד לו בן מישראלית הרי זה מל את בנו בשבת ואין חוששין שיוציאוהו לתרבות רעה. והוסיף הב"י הוא הדין עם התחתן עם מומרת ואמר זאת העיטור לאפוקי גוי.

אמנם הש"ך והט"ז חלקו על דבריו ואמרו שדווקא שאין האמא מומרת, אך אם האמא מומרת יש לאסור.

5. אדם נמצא במקום מרוחק ממקום ישוב ואין לו סכין למול את בנו, אך יכול להשיג אבן חדה, זכוכית חדה מספרים וחתיכת עץ חדה, במה עדיף למול? ציין את סדר הקדימיות.

תשובה: איתא בגמ' בחולין ה' דברים נאמרו בקרומית של קנה: אין מלין ואין שוחטין... מפני שמתזין ניצוצות, ופרש"י חוששים שיצא ממנה קסמין ויעשוהו כרות שפכה. לעניין הלכה פסק הרמב"ם שבכל דבר חד ניתן למול וכ"פ בשו"ע ולמצווה מן המובחר יש למול בברזל ונהגו למול בסכין. בטעם הדבר הביא הפרישה שהובטח לברזל מעלה בכך שנבקע ואיפשר לאבנו של דוד לפגוע בגלית.

בנד"ד כיוון שאין סכין, נראה שסדר העדיפות הוא כדלהל: 1. מספרים – כיוון שהם מברזל. 2. אבן חדה – וכמו שמצינו אצל ציפורה שהייתה בדרך. 3. זכוכית חדה. 4. עץ חד כדברי הגמ'.

6. תאר סדר ברית מילה לתאומים לגבי כל הבכרות והתפילות של אבי הבן והמוהל?

תשובה: מצינו מחלוקת במל 2 תינוקות כמה ברכות מברך? בעל העיטור הורה לברך כל הבכרות על כל אחד, לעומתו הרא"ש חלק ומברך על שניהם ביחד. לפני מילת הראשון מברך על המילה. ברכתה להכניסם – כתב הרשב"א שמדינא צריך לברכה בתחילה אך חוששים שהמוהל יתחרט באמצע ולכן יש לברך בסוף אך כתב הב"י שלא חוששים לכך... לאחר החיתוך של שניהם מברכים ברכת אק"מ... אך לפני זה יברך על הבשמים ועל הגפן שאין אומרים שירה אלא על היין. ולאחר מכן בקשת הרחמים.

גירות

1. אדם עבר גיור רפורמי ואח"כ שמר מצוות במלואן, האם דינו כיהודי לכל דבר?

תשובה: נראה שגיור רפורמי לא הועיל לו. אך מכיוון שנהג בכל המצוות במלואן מצינו ברמב"ם שפסק שבכה"ג הרי הוא כישראל לכל דבר אך אם רוצה לישא ישראלית צריך ראשית לטבול בפנינו. וכ"פ בשו"ע.

2. הרמב"ם פוסק שגר שטבל בפני שנים אסור בישראלית. אבל אם נשא ישראלית הבן כשר. באר מה חידש הרמב"ם בהלכה זו, הרי גם גוי גמור שבא על ישראל הבן כשר?

תשובה: באחרונים הובא שהחידוש של הרמב"ם שגר כזה שבא על ישראלית לא פוסל את הבן לעניין כהונה. וכן לעניין שלא יקראוהו בן ארמאי.

3. אדם שאינו יכול למול מחמת מחלה כגון סכרת קשה, האם יכול להתגייר?

תשובה: בגמ' נחלקו ר"א- מל ולא טבל הרי זה גר ולמד זאת מאבותינו. ר"י- טבל ולא מל הרי זה גר ולמד זאת מאימותינו. חכמים אומרים שאינו גר עד שימול ויטבול והכי הלכתא.

הרא"ש כתב בדין גוי שנפסק גידו יכול לטבול ובכך סגי ליה... א"כ ניתן לדמות זאת לנד"ד שיעבור את כל תהליך הגיור אך ללא מילה. אמנם מאידך כיוון שחכמים מחייבים את המילה עצמה אולי יהיה מקום לדחותו.

4. אשה מעוברת שהתגיירה, כשמלין את בנה, האם מברכים ברכות הברית כמו ליהודי או כברכת הגויים?

תשובה: בגמ' ביבמות מובא שאישה מעוברת שנתגיירה אין צורך לטבול את בנה כיוון שדינו כישראל לכל דבר, וכ"פ בשו"ע. מכאן נ"ל שמברכים עליו את כל הברכות כרגיל ואין לשנות.

5. גוי שהתגייר האם מותר לשאת אחות אביו או אחות אמו לאחר שאלו תתגיירנה?

תשובה: בגמ' ביבמות מובא אחין מן האב לכו"ע מותר- כיוון שהנשים מוחזקות כזונות אז כביכול אין חשש שישראל ילמדו מהם. אך אחים מן האם לכו"ע אסור כיוון שחוששים שמא יבוא ישראל ללמוד מהם. וכן עוד סיבה לאסור שמא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה. בגמ' נסתפקו מה הדין באחים מן האם או מן האב...

לדינא בשו"ע פסק לאסור אחות אמו מהחשש שמא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה. אך בשאר אביו לא גזרו ולכן יהיה מותר לו לישא אותם לאחר שיתגיירו.

ניסן תשע"א

1. תינוק שחלה בדלקת עיניים חריפה ביותר והמתינו 7 ימים לאחר שהתרפא, אך ביום הרביעי מאותם 7 ימים חלה שוב בדלקת עיניים, אך חלשה מאוד שניתן למולו בדרך כלל מיד כשמתרפא. האם ימולו בעבור 7 ימים מעת שהתרפא בפעם הראשונה או יחזרו וימנו 7 ימים מעת שיתרפא מהחולי השני?

תשובה: איתא בגמ' בשבת תינוק חולה ממתינים לו עד שיתרפא, וכן אמר שמואל חלצתו חמה (חולי בכל הגוף) נותנין לו כל 7, נחלקו בגמ' האם 7 מעת לעת או עד בוקר השביעי? לדינא פסק הרא"ש לחומרא שנותנים לו 7 מעת לעת. וכ"פ הרי"ף. בגמ' ביבמות מובא שאם חלה בעיניו מלים אותו מיד. מכאן פסק הרמב"ם שחולי בעין מלין אותו מיד שיבריא. בנימוק"י הבין שדווקא אם זה חולי מועט באחד מהאברים דווקא אז מלים מיד. אך אם זה חולי חזק אפילו באיבר אחד ממתינים לו שבעה.... בשו"ע פסק שחולה ממתינים לו 7 ימים מעת לעת, וזה שחלה בכל הגוף, אך אם חלה באיבר אחד חולי מועט מלים אותו מיד כשיבריא. הרמ"א הוסיף את דברי הנימוק"י שגם בחולי חזק באיבר חד ממתינים לו 7. ניתן בכ"ז לדייק מהשו"ע שחולי חזק באיבר אחד ממתינים לו....

לענין השאלה, באחרונים הובא שאם חלה חולי שיש בו סכנה והמתינו לו 7 ובתוך אלו חלה חולי שאין בו סכנה – איגלאי מילתא למפרע שהחולי לא נתרפא לגמרי ולכן ימנו את ה 7 ימים מהחולי השני.

2. נוהגים לתת את הערלה בחול, האם נוהגים כן בשבת?

תשובה: ישנה מחלוקת בין בני מזרח לבני מערב- בני מזרח טומנים אותה במים שנאמר "וארחצך במים" ובני מערב בעפר שנאמר "ושמתי את זרעך כעפר הארץ" דרך פשרה היא להטמין בחול המורכב מעפר ומים. בעל העיטור הביא שבשבת אין להטמין בחול וכתבו האחרונים שזה בגלל שלא הכין זאת מבעוד יום, אך אם הכינו מבעוד יום מותר. וכ"פ בשו"ע שבשבת מטמינים בחול שהוזמן לכך. הש"ך הבין שבעל העיטור גזר לגמרי מחשש שמא יביאו מעפר שאינו מוכן. אך רוב האחרונים נטו כדברי השו"ע.

3. מילה בשבת, לפני המילה שהכל היה כבר ערוך ומוכן, ראה המוהל שהסכין שלו אינה חדה מספיק ולא תוכל לחתוך הערלה, האם מותר לו להשחזי מעט את הסכין בכדי שיוכל למול(אין לו סכין אחרת)?

תשובה: בגמ' בשבת נאמר עושין כל צרכי מילה בשבת מלין פורעין ומוצצין ונותנים עליה כמון ואיספלנית עוד מצינו בגמ' מחלוקת בין ר"א לר"ע בדין מכשירי מילה, ר"א מתיר להכין מכשירי מילה בשבת, ור"ע אוסר מכיוון שיכל להכניס מבעוד יום. הראשונים פסקו הלכה כר"ע. כ"פ הרמב"ם שבמקרה שאין לו מכשירי מילה בשבת בכה"ג תדחה המילה. וכ"פ בשו"ע שמכשירי מילה אינם דוחים את השבת... אמנם יש אפשרויות להביא סכין ממקום אחר אך לעניין השחזה הובא בפת"ש שאסור להשחזו.

אמנם אולי יש לדון האם מותר לגוי להשחזי את הסכין ואכמ"ל.

4. קי"ל דאדם שלא מל אף פעם לא ימול בפעם הראשונה בשבת, א. האם צריך שימול ג' פעמים לפני שמל בשבת או מספיק פעם אחת ב. האם לאבי הבן מותר למול את בנו כשכבר מהל כמה פעמים? ג. מוהל שרק עשה חיתוך כמה פעמים אבל אף פעם לא פרע בשבת, האם יכול לפרוע בשבת?

תשובה: א. מחלוקת בראשונים כמה פעמים צריך מוהל למול לפני שימול בשבת, והחשש הוא שמא יעשה חבורה, יש שאמרו ג' פעמים, יש שכתבו פעם אחת והב"ח אמר שצריך פעמים (דהוי לשיטתו חזקה) בשו"ע פסק לדינא שסגי ליה בפעם אחת, והש"ך הביא שאין זה כמו שחיטה אלא אצלנו צריך לראות פשוט אם ידיו מיומנות לכך ודי בפעם אחת.

ב. יש מהראשונים שכתבו לאסור לאב למול את בנו בשבת מכיוון שבשבילו הווי כמתקן. ולכן יש לתת למוהל אחר, ורק אם אין מוהל אחר יתירו לאב, ויש שחלקו שמותר לאב! וכ"פ בשו"ע להתיר לאבא למול.

ג. הובא באחרונים במוהל שמל ולא פרע, שאין לו לבצע אלא את המילה ולא את הפריעה.

5. נחלקו הראשונים האם מברכים שהחיינו בשעת הברית, באר הטעמים לחיוב ופטור, והאם יש הבדל בין אם אבי הבן הוא המוהל או אחר?

תשובה: הרמב"ם פסק שמברכים שהחיינו על כל ילד וילד. אמנם ההגמ"י פסק שלא לברך וטעמיו א. כיוון שיש צער לתינוק – אך דחו את דבריו שגם במי שנפטר אביו והוריש לו ירושה מברך שהחיינו כיוון שיש לו שמחה בדבר. ב. אין לברך כיוון שהוא נפל- ודחו את דבריו שאזלינן בתר רובא שלא מתים ולכן מותר. בשו"ע פסק כרמב"ם לברך שהחיינו.

הראב"י רצה לחלק בין אם אבי הבן הוא המוהל שאז מברך, לבין אדם אחר שמוהל שאינו מברך. מפסיקת השו"ע משמע שלא משנה ומברכים שהחיינו בכ"מ..

6. תינוק שחלה ודחו מילתו והבריא ביום החמישי, האם מלים אותו ביום ה' ? באר שיטות הפוסקים בשאלה זו ומהם הראיות של כל אחד.

תשובה: ראינו את הדיון בתינוק החולה שנדחתה מילתו וכתב על זה בבדק הבית שאם נדחה ונתרפא ביום חמישי אין מלין אותו, טעם הדבר כיוון שיצא שגורם לו לצער ביום השלישי למילה היינו בשבת. והט"ז הוסיף שאף אם יצא ביום שישי אין למולו אלא לדחות את המילה. וכן הביא הרשב"ץ ראייה לדבריו בהפלגה בספינה שאסור להפליג מיום חמישי שמא יבוא לחילול שבת, ולכן גם מילה שנדחתה אין למולה ביום חמישי. כן פסק בילקו"י במילה שנדחתה שאין למול ביום חמישי או שישי.

אמנם הש"ך דחה את ראיתו של הרשב"ץ ששם מדובר במפליג לדבר הרשות. אך אצלנו שזה דבר מצווה אין לדחות!

גירות

1. מה הטעם שמקדימין המילה לפני הטבילה? ומה הדין אם טבל תחילה?

תשובה: הרמב"ן התייחס לשאלה זו וכתב מכיוון שקשה היא המילה לכן אנחנו מקדימים אותה שאם יפרוש יפרוש. ובפסוקים נחלקו מה הדין אם טבל תחילה האם עלה טבילתו או לא. הרמ"א הביא שבדיעבד עלתה וי"א שלא עלתה. ולכן פסקו באחרונים שיחזור ויטבול.

2. מה הטעם שאין מטבילין הגר בשבת? ומה הדין אם טבל בשבת?

תשובה: לשיטת חכמים אינו גר עד שימול ויטבול. ולכן אסור לו לטבול בשבת, הטעם הנראה הוא משום שנראה כמתקן. כמו שיש שאסרו לטבול כלים בשבת. בכ"ז הרמב"ם פסק זאת משום שאין דנים דין בשבת. א"כ מדוע הרמב"ם לא חשש לכך שנראה כמתקן? אלא כיוון שזו טבילה טומאה יש להתיר מטעם דמיחזי כמיקר. והרמב"ם פסק משום שאין דנים דין בשבת מכיוון ששלוש עומדים עליו ונראה שעושים משפט.

נחלקו מה הדין אם טבל בשבת – הרמב"ן פסק שלא עלתה טבילתו, הרמב"ם פסק שעלתה טבילתו ובשו"ע פסק שאינו טובל בשבת ואם טבל עלתה טבילתו.

3. בי"ד קבלו גר ומל וטבל. אח"כ התברר שעד לפני הגיור עבד בשבתות במקומות שאוכלים טרף הואיל ומקצועו היה טבח ולא הצליח להשיג עבודה במקומות כשרים הואיל והוא גוי, כך שמתברר שכל הגיור נעשה רק בשביל פרנסתו, האם הגיור חל?

תשובה: בגמ' נאמר שאיש צריך לבדוק שמא נתן עיניו באישה, וכן אישה שמא נתנה עינה באיש וכו' הלכה כדברי האומר כולם גרים. הרמב"ם בהתייחסו להלכות אלו כתב שצריכים לבדוק מה המניעים שלו להתגייר. והוסיף שבימי דוד ושלמה לא היו מקבלים בתי הדין גרים. אמנם בתי דין של הדיוטות כן היו מקבלים. עוד כתב הרמב"ם אם לא בדקו או לא הודיעו אותו את המצוות ומל וטבל הרי זה יצא מכלל עובדי עבודה זרה וגם אם חזר לעבוד עבודה זרה הרי הוא מומר שקידושו קידושין... כן פסק מרן בשו"ע שגם אם לא בדקו אחריו בכ"ז הרי זה גר.

לכן לנד"ד הגיור חל עליו. ויותר מכך גם אם יחזור לחטוא בכ"ז הרי הוא גר ודינו כמומר.

4. האם גר מותר באחות אביו או אשת אביו?

תשובה: בגמ' נחלקו על הפסוק "על כן יעזוב איש את אביו ואת אמו" ר"ע ור"א. ר"ע אומר אשת אביו אסורה, אחות אביו מותרת. ר"א אומר אשת אביו מותרת אחות אביו אסורה. נחלקו הראשונים בפסיקת ההלכה. והר"ף והרמב"ם פסקו להתיר אף באשת אביו – כיוון שבשאר אב לא גזרו. וכן פסק מרן בשו"ע.

5. אחים תאומים שהייתה הורתם שלא בקדושה ולידתם בקדושה: א. האם נימולים בשבת? ב. אם אחד מהאחים מת ללא ילדים, האם אחיו יחלוץ לאשת אחיו? ג. באר סדר מילה לתאומים לגבי הברכות?

תשובה: כיוון שלידתם בקדושה הרי הם כישראל לכל דבר ולא צריכים לטבול כדאיתא בגמ' ביבמות וכ"פ בשו"ע ולכן פשוט שימולו אותם בשבת! ואין זה דומה לגר שנתגייר.

ב. נאמר בגמ' אחים שהתגיירו מותרין באשת אח ואסורין ביבום וחליצה. הייתה הורתן שלא בקדושה ולידתם בקדושה – אסורים באשת אח ואסורים ביבום וחליצה... כיוון שאין היתר ביבום וחליצה עד שיהיו אביו ואמו מישראל.

ג. בעל העיטור סובר שצריך לברך על כל אחד ואחד את כל הברכות. אך הרא"ש חולק עליו ומברך על שתייהם ביחד את הברכות. כ"פ הרשב"א ואמר שגם אם ברך אשר קידש ידיד מבטן אחרי הראשון עדיין לא הוי הפסק ויכול להמשיך ולמול את השני. ברכת להכניסם סובר הרשב"א שמדינא צריך לברך אותה בתחילה אך חוששים שמא יתחרט המוהל ולכן יברכה בסוף. אמנם הב"י חלק ואין חוששים.

בשו"ע פסק כרא"ש שמברכים על שניהם ביחד, ולכן תחילה יברך על המילה, להכניסו. ולאחר שיסיים למול גם את השני יברך אשר קידש ידיד מבטן וכו'. בקשת רחמים וכו'.

תמוז תשע"א

מילה

1. בני קטורה: א. האם מותר ומצוה לישראל למול אותם? ב. האם הם כשרים למול?

תשובה: בגמ' בע"ז מובא שגוי פסול למילה ונחלקו ברב ור' יוחנן מאיזה פסוק למדים זאת ואכמ"ל. בפת"ש הביא את הדיון בבני קטורה. הרמב"ם סובר שבני קטורה וצאצאיהם מצווים בברית המילה, ולכן מצווה למול אותם. אמנם רש"י סובר שרק בני קטורה עצמם מצווים ולכן אין מצוה למול אותם.

האם מותר בכלל למול גוי זה עוד דיון. בגמ' מובא שרק לצורך רפואה אסור. הרמ"א סתם לאסור למול גוי. והש"ך חולק.

מילת גוי אינה כשרה, נחלקו מה הדין אם הגוי מל – הרמב"ם אין לחזור ולמול. הסמ"ג יחזור ויטיף דם – ב"י אולי אינם חולקים וגם לרמב"ם צריך להטיף דם. אך יש לדון שאולי בני קטורה לפי הרמב"ם הם בכלל המצווה ואולי יהיה מקום להתיר להם למול... או שמא אין הדבר כן.

2. א. מדוע קטן כשר למול? ב. התחיל הקטן למול ובא גדול שידוע למול, האם מחויבים להפסיק באמצע החיתוך ושיגמור הגדול?

תשובה: כמו שראינו אישה כשרה למילה וה"ה בעבד שדינו כאישה. קטן ג"כ מאותה סיבה כשר למול, ואפילו יש לו עדיפות כיוון שהוא יכנס למילה בעתיד.

ב. מהגמ' משמע שיש עדיפות ראשית לגדול... ואישה עבד וכו' כל זה רק אם אין גדול. ולכן הביא בפת"ש שאם התחיל ילד ובא גדול – יש לו להפסיק.

3. האם אפשר לכבד שני מוהלים שאחד ימול ואחד יפרע, והאם ישנו הבדל בין יום חול לשבת?

תשובה: לא מצינו איסור לתת לשני מוהלים אחד למול ואחד לפרוע. ויותר מכך הובא באחרונים שמותר להם לעשות מעין הגרלה מי ימול ומי יפרע ולא הוי זלזול במצוות.

אך לעניין שבת. איתא בגמ' אם לא הילקט ענוש כרת. ושואלת הגמ' מי חייב? עונה הגמ' המוהל. ולמה? שיאמר להם אני עשיתי חצי מצווה אתם תשלימו אותה...? אלא אומרת הגמ' מדובר שהיה סמוך לצאת השבת ואמרו לו שהוא לא יספיק. ובכ"ז הוא מל ולא הספיק ונמצא שעשה חבורה ..

הב"י למד מכאן שגם רק למול ללא פריעה בשבת שייך איסור, ולכן אין לחלק זאת בשבת.... אך מאידך הביא את האורחות חיים שהתיר. בשו"ע נקט בלשון "יש ליזהר" ואילו הרמ"א הורה להתיר מדינא ולהחמיר... הט"ז חלק על הבנת הב"י בגמ'. ומשמע שאם מחלק כיוון שעושה מצווה אין לאסור כלל! וכמו שמצינו בקורבנות שלא עושה את הכל, אלא כל כהן עושה חלק.

4. מה שיעור של שתיה בכוס של ברכה? ומדוע?

תשובה: כתב הרשב"א. על ברכת כורת הברית יש לאמרה על היין. דאין אומרים שירה על היין.. ואינו צריך לשתות רביעית אלא סגי ליה בטעימה. בטעם הדבר כתב הש"ך – כיוון שזה לא דינא דגמ' וסיבת השתיה היא שאין אומרים שירה אלא על היין סגי ליה בטעימה.

5. בתשעה באב- האם מברכים על כוס? ולמנהג שמברכים גם על הדס במילה, האם מברכים על ההדס?

תשובה: כתב בעל העיטור שראה מנהג לברך על היין ולהשהותו עד צאת הצום ואז ישתו ממנו, אך דחה זאת מ2 טעמים א. דהוי הפסק ארוך מדי. ב. חוששים שמא ישפך היין. וכ"פ רוב הראשונים שאין לברך כלל ולא נותנים לילד דלמא אתי למסרך. **התוס'** חלקו ופסקו שיש לברך ולתת לילד לטעום ולא חוששים שיסרך כיוון שזה חד פעמי.

הב"י הציע מעין פשרה שבט' באב וביוה"כ לא יברכו כלל על היין. אך בשאר תעניות יברכו ויתנו לאמא לשתות. אמנם הרמ"א חלק ופסק שגם בהם מברכים ונותנים לילד כתוס'. לעניין ההדס כתב הב"י כיוון שבט' באב שחל במוצ"ש איננו מברכים על הבשמים לכן אין לברך על ההדס בט' באב אף בזמן המילה וכ"פ בשו"ע. אמנם ה"ט"ז דחה את הבנתו כל העניין שלא מברכים על בשמים בצאת שבת שחל בו ט' באב הוא מחמת עידוד הנשמה...אך אין איסור לברך על הבשמים.

6. מי קודם להתפלל לפני העמוד אבל או מוהל?

תשובה: מצינו בפדר"א אמר אליהו לקב"ה קנא קינאתי לד' על אשר עברו בריתך....אמר לו ד' חייד שתהיה נוכח בכל מילה ומילה. ומכאן המנהג ליחד כיסא לאליהו הנביא שהוא מלאך הברית. וכ"פ בשו"ע וכ"פ ברמ"א שזו מצווה גדולה מאוד וכו' הרמ"א בסוף דבריו הביא שיש לכבד את המוהל לעבור לפני העמוד שנאמר " רוממות אל בגרונום וחרב פיפיות בידם"... הש"ך השיג על דבריו שפסוק זה נדרש לעניין אחר ולכן האבל הוא הקודם אא"כ מנהג אותו בית הכנסת לכבד דווקא את המוהל

גירות.

1. מה הטעם שמטבילים גר בשבת?

תשובה: ראינו בגמ' מחלוקת מה צריך לעניין גר ולדעת חכמים אינו גר עד שימול ויטבול. בגמ' מובא שלדעת חכמים אין לו לטבול בשבת, ומדוע? לכאורה הסיבה היא שהוא מתקן. אמנם הרמב"ם אסר מטעם אחר כיוון שצריך שיעמדו עליו שלושה, ונראה כמשפט ואין דנין בשבת. ומדוע הרמב"ם לא התייחס לאיסור תיקון? אלא כיוון שזו טבילה לטומאה אפשר לומר שהוא כמיקר ומותר..ולכן לא כתב מטעם זה.

2. שני אחים תאומים שהיתה הורתן שלא בקדושה ולידתן בקדושה. א. מה יהיה דינן לאיסור משום אשת אחיו? ב. האם חולצים ומיבמים.

תשובה: איתא בגמ' 2 אחים שנתגיירו אין להם איסור אשת אח אך אין מיבמים וחולצים. אם הורתן הייתה שלא בקדושה ולידתן בקדושה, אסורין באשת אח ואסורין ביבום וחליצה. ואם הורדת ולידתן בקדושה – אסורין באשת אחד ומותרין ביבום וחליצה.

כ"פ בשו"ע ונקט דווקא תאומים – אך כתבו האחרונים שזה לא מוכרח.

3. באלו מקרים יכול מי שגיירו אותו בקטנותו למחות משהגדיל, פרט.

תשובה: איתא בגמ' מטבילין גר קטן על דעת בית דין. מאי קמ"ל? דזכות היא לו וזכין לאדם שלא בפניו. אך הגמ' אומרת שאם הגדילו יכולים למחות ולמסקנא דגמ' אם נהגו שעה אחת כמנהג ישראל שוב אינם יכולים למחות. הראשונים בסוגיא פסקו שדווקא אם לא נהג מנהג ישראל ומיד מיחה בכה"ג אין גיורו תקף. אך אם נהג מנהג ישראל – אינו יכול למחות. וכן במי שהורתו הייתה שלא בקדושה ולידתו בקדושה- אינו יכול למחות

4. גר שאביו מישראל: האם יכול להיות דיין בידיני ממונות? ולהיות דיין בחליצה?

תשובה: 2 גמרות עיקריות. בגמ' ביבמות- גר יכול לדון גר חברו. ראייה לדבר " שום תשים עליך מלך מקרב אחיך תשים עליך...דווקא לך צריך מאחיד אבל גר לא, ואם אמו מישראל יכול לדון ישראל. ואין יכולים לדון חליצה.

בגמ' בסנהדרין – הכל רשאי לדון דיני ממונות. לאתויי מאי? לאתויי גר.

רש"י- דיני נפשות גר יכול לדון את חברו. ודיני ממונות יכול אפילו ישראל

רא"ש – דיני ממונות יכול לדון את ישראל דווקא אם אמו מישראל או שנותן לו רשות. אך את גר חברו יכול לדון. **בשו"ע** פסק ע"פ הרא"ש שאינו יכול לדון ישראל עד שתהיה אמו מישראל. ואין יכולים לדון בחליצה.

5. גר שטבל לפני המילה, מה דינו?

תשובה: הרמב"ן שאל מה העניין שמקדימים את המילה לטבילה. לכאורה היה עדיף שיטבול ואז ימול ובכך אין לנו את הבעיה שצריך להמתין לחציצה וכו' אלא כיוון שהמילה היא קשה יותר אנחנו רוצים שיעשה אותה ראשית לראות אם יפרוש אם לאו. ברמ"א פסק שאם הקדים את הטבילה יצא יד"ח ויש החולקים. ולכן בפת"ש הובא שיחזור לאחר המילה ויטבול בשנית.

חשוון תשע"ב

מילה

1. האם מותר לטלטל את האיזמל בשבת לאחר המילה?

תשובה: ר' ירוחם הביא שמותר לטלטל את האיזמל לאחר המילה ע"מ להצניעו. וכ"פ ברמ"א. אמנם הט"ז הביא המהרי"ל שהורה להשליך מידו את האיזמל ברגע שמסיים. וכתב הט"ז שאינו יודע להכריע בין שני הריס גדולים אלו. שהרי לפי המהרי"ל אולי אנשים ימנעו מלמול... ולכן בדרך פשרה כתב שמותר לטלטלו אך ע"מ להצניעו באותו חדר. וראיתי בלוית חן להרגע"י שהורה להתיר לטלטלו לאן שירצה.

2. מי הם הנימולים לשמונה שאינם מלין אותם בשבת?

תשובה: מצינו בגמ' מחלוקת בין רב אסי לת"ק בדין מי שאין אמו טמאה לידה, האם נימול לשמונה? ת"ק-נימול. רב אסי- לא נימול. הוא הדין במי שי לו 2 עורלות. וכן יש שפסקו בטומטום כיוון שלא מתקיים בו "אישה כי תזריע וילדה זכר" לא נימול לשמונה, ויש החולקים בין זה. וה"ה בתינוק שנולד מהול שמטיפים לו בשבת ואינו דוחה את השבת. כל אלו פסק בשו"ע שנימולים בשבת אך אינם דוחים את השבת.

3. קטן שנולד מהול והטיפו ביום ח' שיצא בשבת דם ברית- האם צריך לחזור ולהטיף דם ברית שוב?

תשובה: נראה להשוות את הדיון הזה למה הדין אם מל בתוך שמונה או בלילה שגם זה לא מל בזמן הראוי.

כאמור זמן המילה הוא ביום השמיני שנאמר "בן שמונת ימים" ומצוותו בבוקר. במשנה במגילה מובא שאין מלין ואין טובלין ואין קוראים את המגילה עד שתנץ החמה. ואם עשה משעלה עמוד השחר-יצא. אומר הב"י משמע מכאן שאם מל בלילה לא יצא יד"ח, א"כ מדוע הפוסקים לא הביאו זאת?! אלא אולי הם מסתמכים על דברי הרא"ש שאם מל בתוך שמונה לא צריך לחזור ולהטיף. בשו"ע פסק שיש למול משתנץ החמה וכו'. והוסיף הרמ"א שאם מל בתוך שמונה אינו צריך לחזור ולהטיף אך אם מל בלילה צריך לחזור ולהטיף. הש"ך והט"ז דחו את דבריו וגם אם מל בתוך שמונה צריך לחזור ולהטיף...בילקו"י הורה שבין אם מל בלילה בין אם מל בתוך שמונה אינו צריך לחזור ולהטיף. ולכן בנד"ד אולי י"ל שאינו צריך לחזור ולהטיף כיוון שבמל ביום, וגם ביום השמיני.

5. מהם ציצים המעכבים את המילה? והאם בחול צריך לחזור לאחר שפירש על ציצים שאינם מעכבים את המילה?

תשובה: במשנה מובא ואלו ציצין המעכבין את המילה –בשר החופה את רוב העטרה וכן בגמ' בשר החופה את רוב גובהה של העטרה. ולכן הבין בב"י ופסק בשו"ע שאם יש בשר החופה את רוב גובה העטרה במקום אחד נחשב לעיכוב.

נאמר עושין כל צרכי מילה בשבת מלין פורעין ומוצצין וכו'. ונשאל אם מגיע פירוט א"כ מדוע נאמר כל? אלא לרבות שאם לא פירש חוזר בין על ציצין המעכבין ובין על ציצין שאינם מעכבין. ואם לא פירש חוזר בין על ציצין המעכבים בין על שאינם מעכבים. רש"י הבין שכל זה דווקא בשבת, אך בחול תמיד חוזר על הכל. הרמב"ם הבין שזה נאמר דווקא לעניין חול. ואילו הראב"ה הבין שלית הלכתא הכי.

מין השו"ע פסק לדינא כרש"י שמדובר בשבת ולכן דווקא בשבת ישנה חלוקה, אך בחולה חוזר על כולם בין על מעכבים בין על שאינם מעכבים.

6. שתי אחיות רק מהאב שמלו את בניהן ומתו מחמת מילה, האם אחיות מהאם של אחת האחיות צריכה למול את בנה בזמן או לחכות עד שיגדל ויתחזק כוחו?

תשובה: עיקר הדין הוא ב4 אחיות בציפור, שמלה ראשון ומת, שני מת, שלישי ומת רביעי הלכה לפני רשב"ג אמר לה שלא תמול עד שתגדל. וכ"פ הרא"ש שמשמע מכאן שדין זה נוהג אף באחיות. וכ"פ בשו"ע אך כרבי שאחרי 2 אחיות חוששין. והוסיף הש"ך שלא שנה אחיות מן האב או אחיות מן האם. לכן נראה בדין להחמיר והיא תמתין עד שתגדל ואז ימולו אותו. וכן ראינו שפסק הרמב"ם ובשו"ע שצריך להיזהר ולהמתין.

7. אבי הבן שהוא מוהל בעצמו, כיצד יברך?

תשובה: ישנה מחלוקת בגמ' לעניין בדיקת חמץ. רב פפא –על ביעור חמץ. רב פפי- לבער חמץ. ובגמ' משמע שמברכים על ביעור חמץ. אמנם הרמב"ם פסק לברך למול את הבן. הר"ן רצה לחלק שלרמב"ם מברכים על ביעור רק שמישהוא אחר עושה... ובשו"ע פסק לברך למול את הבן. אמנם הרמ"א פסק שאין לחלק ויש לברך על המילה. וכ"פ בילקו"י.

גירות

8. גר קטן שהטבילו אותו בלילה בפני שניים, מה דינו?

תשובה: איתא בגמ' על ההוא שהיטביל עובדת כוכבים לשם אנתתא, ואמר רב יוסף ע"פ רב אסי שעולה לה כטבילת גרות... בהמשך הגמ' מובא ש"מ תלת ש"מ אינו גר עד שימול ויטבול. ש"מ צריך שלוש. ש"מ ביום ולא בלילה. שאלו הראשונים א"כ איך יכל להתטבילה בטבילת הנידה לצורך גירות?! הרי זה בלילה... ולא בפני שלושה. מכאן יש מחלוקת ראשונים: רא"ש- דווקא קבלת המצוות בעינן 3 אך טבילה ומילה לא חייב בפני שלושה. רי"ף –חייב 3 בהכל, והגמ' שם אינה מדברת על טבילה לצורך גירות... וכ"פ הרמב"ם. בשו"ע פסק בסתם כרא"ש. והביא ב"א את הרי"ף והרמב"ם. הש"ך הסביר את החלוקה, קבלת המצוות חייבת להיות בפני 3 כיוון שזה תחילת דין. ומכאן הובא בפת"ש – שאצל קטן שתחילת הדין היא בטבילה, לכן בעינן 3 וזה לעיכובא.

9. משפחה שומרת תורה ומצוות שאנו יודעים שלפני שנים היו גויים. א. האם מצרפים אותם למניין? ב. כשבאים להתחתן, האם צריכים להוכיח לפני מי התגיירו?

תשובה: איתא בגמ' גר שבא לפנינו ואמר נתגיירתי בבית דינו של פלוני, יכול נקבלנו? ת"ל איתך- במוחזק לך. היינו שצריך עדים ברורים. אמנם הרמב"ם פסק שאם יש גר שמתנהג כמנהגם של ישראל ושומר תורה ומצוות. הרי הוא בכלל ישראל, ולכן א. נוכל לצרף אותו למניין. ב. אך אם בא להתחתן צריך להטביל אותו א"כ ישנם עדים שנתגייר.

10. מה הטעם שאין מטבילים גר בשבת?

תשובה: לדעת חכמים אינו גר עד שימול ויטבול. ולכן אין לו לטבול בשבת. משמע שהאיסור הוא משום שנראה כמתקן (כמו שמצינו בטבילת כלים) אמנם הרמב"ם נקט טעם אחר שאין דנים דיין בשבת. היינו בגלל שעומדים עליו 3 דיינים נראה שעושים משפט ואין לעשות משפט בשבת. ולא חשש לטעם שנראה כמתקן. כיוון שזה לטומאה ניתן לתלות זאת שנראה כמיקר.

11. נשא גיורת ומתה- האם מותר לישא את ביתה?

תשובה: מצינו איסור לישראל לשאת את חמותו, אם זה בחיי אישתו הרי חייב שריפה ואם לאחר מותר אשתו חייב כרת. שאלו בגמ' מה הדין בגר? ונחלקו, ופסקו לדינו שלא גזרו בגוי, ולכן לאחר מותר אשתו יכול לשאת את אמא שלה וכן יכול לשאת את הבת שלא גזרו על הגוי אלא בחיי אשתו.

אב תשע"ב

מילה

1. רופא יהודי שלא מלו אותו מחמת היותו תינוק שנשבה. האם מותר לתת לו למול?

תשובה: מצינו בגמ' בע"ז מניין לעובד כוכבים שאסור במילה? רב – שנאמר ואתה את בריתי תשמור. רב יוחנן- המול ימול. נפ"מ בינהם תהיה במילה אישה לר' יוחנן מותר וכ"פ רוב הראשונים. ולכן הוא הדין בעבד שעבד דינו כאישה. וכן קטן. וכתבו הראשונים שמי של מל מותר לו למול והוא שלא מל מחמת אחיו....

בשו"ע פסק לדין שהכל מלים וכו'... וכן מי שלא מל מחמת אחיו... ואם גוי מל אין לחזור ולמול פסק הרמ"א שבכ"ז צריך להטיף דם. והוסיף המומר לערלות ומומר לכל התורה דינו כגוי.

ומכאן נד"ד. אולי יש מקום לומר שהרופא למרות שהיה תינוק שנשבה בכ"ז צריך למול את עצמו... בדיעבד אם מל המילה תחשב רק יצטרכו להטיף דם ברית.

2. במילה שלא בזמנה, האם מלין ביום ו'?

תשובה: ראינו בפוסקים בדין תינוק שחלה חולי שיש בו סכנה ונתרפא וחלה שנית מונין לו 7 מהחולי השני ומלים אותו. אך פסק בבדק הבית שאין למולו ביום החמישי מכיוון שכך יגרום לו לצער בשבת. ה"ט"ז סובר שלכן לא ימולו אותו גם ביום השישי ותדחה מילתו לראשון. ובילקו"י פסק שלא ימולו אותו ביום חמישי וביום שישי.

הש"ך הביא את הרשב"ץ שהשווה דין זה לדין מפליג בספינה שכמו בהפלגה לספינה אסור ביום חמישי כך בנד"ד. אך הש"ך דחה את דבריו ואין להשוות כיוון שמילה היא דבר מצווה ולכן יכול למול אף ביום החמישי.

3. מה יהיה הדין באיש שמל את בנו ומת מחמת המילה, וגם אחיו מל את בנו ומת מחמת מילה. האם ימולו את בנם ביום השלישי?

תשובה: בגמ' ביבמות מצינו 4 אחיות שהיו בציפורי ומלה ראשונה ומת שניה ומת שלישי ומת רביעית הלכה לפני רשב"ג ואמר לה לא למולץ הרא"ש למד מכאן שדין זה נוהג אף באחיות. בשו"ע פסק כשיטת רבי היינו 2 אחיות ומתו שלישית לא תמול. וכתבו האחרונים לא שנא אחיות מן האם או אחיות מן האב.

לא מצאתי התייחסות לדין אחים או דין דומה בשו"ע ולכן נראה דלא הוי חזקה. אלא שאולי בגלל שיש פיקו"נ בדבר אולי נחכה גם בנד"ד עד שיגדיל;

4. בתשעה באב : א. האם הסנדק לובש טלית. ב. כיצד נוהגים עם הברכה על הכוס?

תשובה: א. בפת"ש הובא ונוהגים להתעטף בטלית ועיין... שכתב בשם כנה"ג לפי המנהג שלא ללבוש טלית בט"ב שחרית גם לצורך להיות סנדק למילה לא ילבש טלית ומ"מ ראיתי סנדקי אי לבש וברך ולא מחיתי בידו עיי"ש.

ב. בעל העיטור כתב שראה שנהגו לברך ולהשהותו עד לאחר הצום, וחלק שאין לעשות כן דהוי ההפסק וכן חוששים שישפך... ולכן אין לברך וכ"פ רוב הראשונים ואין להביא לילד לשתות דלמא אתי למיסרך. התוס' חולק ויש לתת לילד לשתות כיוון שזה חד פעמי לא חוששים. ב"י הציע שבשאר תעניות יתנו לאישה לשתות אך בט"ב לא יברכו. וכ"פ בשו"ע. אמנם הרמ"א חולק ופוסק כתוס' ויש לברך ולתת לילד ולא חוששים.

5. כיצד נורה לאדם שאם ימול את בנו בשבת יגרם חילול שבת ע"י אורחים ובני המשפחה כשיבואו עם מכונית לברית?

תשובה: לא מצאתי התייחסות ישירה לדין זה. אמנם בסימן רס מצינו את גודל מעלת ברית מילה, שגדולה היא משאר מצוות עשה שיש בה צד כרת, וכן נכרתו עליה יגי בריתות, ואברהם אבינו לא נקרא שלם עד שמל את עצמו וכו'. וכ"פ בשו"ע שגדולה היא משאר מצוות עשה. תינוק שלא מל את עצמו חייב בכרת, אך יש מחלוקת בראשונים מתי חל חיוב הכרת, לרמב"ם רק שימות ולראב"ד משיגדיל. כמו"כ בתוספתא במגילה מובא שספק מילה מאחרין ולא מקדמין כיוון שאם אחרו יש מצווה אך אם הקדימו אין מצווה. לכן נלע"ד הקטנה שיש צד לומר לדחות את המילה ליום הראשון ובכך ימנע חילול שבת דאוי. והתינוק יקיים מצוות מילה ולכו"ע לא יחול עליו חיוב כרת. ודו"ק

6. א. האם צריך לכסות את ערוות הקטן בשעת הברכה ומדוע? ב. האם צריך לנקות לקטן את צואתו קודם שיברך? ומדוע?

תשובה: א. יש דעות בראשונים שאמרו שיש לכסות את ערוות הקטן כיוון שאין אומרים את שם ד' כנגד הערווה. אמנם רוב הראשונים התירו וטעמים 1. אין ערוותו בכלל ערווה. 2. כיוון שאינו ראוי לביאה לא חשיב לערווה. 2. זה בכלל והיה מחנך קדוש ולא בכלל ולא יראה בד' ערוות דבר. וכ"פ בשו"ע שאין צורך לכסות את ערוות הקטן.

ב. בגמ' בביצה מובא שצואת קטן שצריך להתרחק ממנה היא רק לאחר שיאכל דגן, לכן נמצא שתינוק בן 8 ימים אין צורך להרחיק מצואתו כיוון שלא מצוי שאכל דגן... אמנם ברמ"א פסק לנקותו מצואתו. וזה רק מהיות טוב ונכון אך לא לעיכובא.

7. האם אישה כשרה למול?

תשובה: בגמ' בע"ז נשאל מניין שגוי אסור במילה? נחלקו רב ור' יוחנן, רב- שנאמר ואתה את בריתי תשמור. ר' יוחנן – המול ימול. נפ"מ ביניהם היא לעניין מילת אישה. רב-אסור. ר' יוחנן- מותר. נחלקו הראשונים ורובם הכריעו כר' יוחנן ולכן אישה כשרה למול וכ"פ בשו"ע. אמנם אם יש שם גדול (או אפילו קטן) עדיף שהוא ימול. והרמ"א כתב להדר אחרי איש.

גירות

8. עכו"ם שבא על בת ישראל האם הולד צריך גרות? הוכח.

תשובה: ראינו בגמ' ביבמות שאישה מעוברת שנתגיירה אין בנה צריך טבילה. וכ"פ בשו"ע. לכן גם בנד"ד נראה פשוט שאינו צריך גירות.

9. אדם שאמר נתגיריתי ביני לבין עצמי שבא על בת ישראל, האם פסלה?

תשובה: בגמ' מובא מעשה באחד שבא לפני ר' יהודה ואמר לו נתגיריתי ביני לבין עצמי. אמר לו יש לך עדים? אמר לו- לא. אמר לו יש לך ילדים- אמר לו כן. אמר לו נאמן אתה לפסול עצמך ואין אתה נאמן לפסול ילדיך. וכ"פ הרא"ש וה"ה שאינו נאמן לפסול עצמו על בת ישראל שבא עליה- שאין אדם משים עצמו רשע!

10. ראובן שמעון ולוי הם גרים. ראובן ושמעון הינם אחים ולוי הוא אחיהם מהאמא, לאחר זמן האחים גרשו את נשותיהם. האם מותר לכל אחד מהאחים לשאת את גרושת חברו?

תשובה: איתא בגמ' ביבמות, אחים מן האם כו"ע לא פליגי שאסורים משום אשת אח מהחשש שמא ישראל ילמדו ממעשיהם. אך אחים מן האב לכו"ע מותר כיוון שידוע לכל שנשותיהן בחזקת זונות ואין חשש שישראל ילמדו בהם. פליגי באחים מן האם ומן האב. ובגמ' מובא שיש דעה שרוצה להתיר גם באחים מן האם כיוון שגר שנתגייר הרי הוא כקטן.

הרא"ש - נקט לחומרא באחים מן האם ומן האב. והרמב"ם התיר.

לכן נראה לומר בנד"ד שאת אשתו של לוי יהיה אסור להם לישא כיוון שהם אחים מן האם ולכו"ע אסור. **וכן** ללוי יהיה אסור לשאת את נשותיהם כיוון שהם אחים מן האם. אך ראובן ושמעון יוכלו לישא אחד את אשת אחיו כיוון שהם אחים מן האב ולכו"ע מותר.

11. מה דין גר קטן שהטיבלוהו בלילה?

תשובה: איתא בגמ' על ההוא שהיטביל עובדת כוכבים לשם אנתתא, ואמר רב יוסף ע"פ רב אסי שעולה לה כטבילת גרות.... בהמשך הגמ' מובא ש"מ תלת ש"מ אינו גר עד שימול ויטבול. ש"מ צריך שלוש. ש"מ ביום ולא בלילה. שאלו הראשונים א"כ איך יכל להתטבילה בטבילת הנידה לצורך גירות?! הרי זה בלילה... ולא בפני שלושה. מכאן יש מחלוקת ראשונים:

רא"ש - דווקא קבלת המצוות בעינין 3 אך טבילה ומילה לא חייב בפני שלוש.

רי"ף - חייב 3 בהכל, והגמ' שם אינה מדברת על טבילה לצורך גירות... וכ"פ הרמב"ם

בשו"ע פסק בסתם כרא"ש. והביא בי"א את הרי"ף והרמב"ם.

הש"ך הסביר את החלוקה, קבלת המצוות חייבת להיות בפני 3 כיוון שזה תחילת דין.

ומכאן הובא בפתי"ש - שאצל קטן שתחילת הדין היא בטבילה, לכן בעינין 3 וזה לעיכובא.